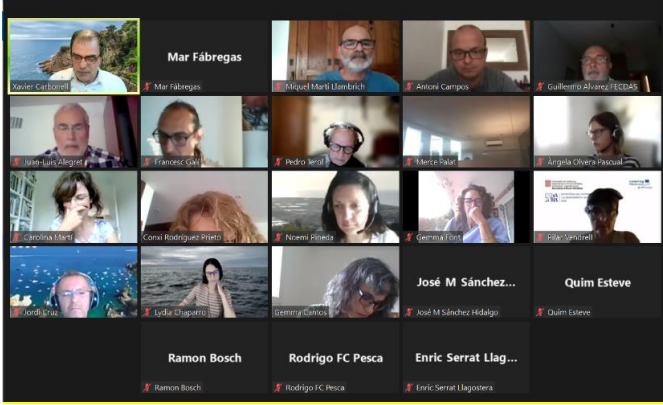

MPA ENGAGE – Plans d’adaptació al Canvi Climàtic de les àrees marines del PN de Cap de Creus i del Litoral del Baix Empordà

RESUM DE LA SESSIÓ

Sessió participativa LITORAL BAIX EMPORDÀ – Resultats Informe Vulnerabilitat - 300921

Data i hora de la reunió	30 de setembre de 2021, de 17.30 a 19.00 hores	
Lloc	Zoom	
Nombre de persones assistents	23 persones (19 participants i 4 de l’organització)	
Entitats participants	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Federació Catalana de Pesca Esportiva i Casting ▪ PORT ESPROTIU MARINA PALAMOS ▪ UdG - CEM (Catedra Estudis Marítims) ▪ Club Nàutic Tamariu ▪ GALP Costa Brava ▪ Amics de les Illes Formigues ▪ SOS Costa Brava ▪ NAUTIC PALAMOS SA ▪ Institut de Medi Ambient - Universitat de Girona ▪ Dive Center Palamós ▪ Associació Amics de La Fosca ▪ Associació Amics del Museu de la Pesca ▪ FECDAS ▪ SOS Palafrugell ▪ Serveis Territorials d’Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural a Girona ▪ Museu de la Pesca de Palamós ▪ Taula de Cogestió Marítima del Litoral del Baix Empordà ▪ Universitat de Girona 	
		
Organització	Pilar Vendrell Lydia Chaparro Xavier Carbonell Mar Fábregas	DG Polítiques Ambientals i Medi Natural - Generalitat de Catalunya Fundació ENT ARC Mediació Ambiental ARC Mediació Ambiental
Ordre del dia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Benvinguda i contextualització 2. Presentació de l’informe de vulnerabilitat de l’àmbit marí del Litoral del Baix Empordà. 3. Breu contrast dels resultats presentats 4. Debat sobre les implicacions dels resultats per a les persones participants 	
Presentació de l’informe de vulnerabilitat	<i>Lydia Chaparro, de la Fundació ENT, va presentar els resultats de l’avaluació de vulnerabilitat al canvi climàtic en l’àmbit marí del Litoral del Baix Empordà. Primer va</i>	

	<p>explicar els objectius de l'avaluació i les unitats d'anàlisi i després va presentar els resultats de l'informe, en concret, els índex de vulnerabilitat socio-ecològica, ecològica, de les espècies, dels hàbitats i dels usuaris, així com alguns aspectes metodològics.</p> <p>Aquesta part de la sessió va ser gravada i es pot visualitzar el vídeo al següent enllaç.</p>												
<p>Contrast dels resultats de l'informe</p>	<p><i>Tal i com es pot veure a la gràfica següent, quan es va preguntar a les persones participants sobre els resultats de l'avaluació de vulnerabilitat, la resposta va estar que globalment els resultats encaixaven, però que tenien dubtes de caire informatiu. A continuació es descriuen alguns dels dubtes, comentaris i observacions que es van fer:</i></p> <div data-bbox="1161 477 1501 752" data-label="Figure"> <table border="1"> <caption>ENGAGE - VA Litoral Baix Empordà</caption> <thead> <tr> <th>Opinió</th> <th>Votes</th> <th>Porcentatge</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Globalment, m'encaixen</td> <td>15/18</td> <td>83%</td> </tr> <tr> <td>M'han sorprès</td> <td>1/18</td> <td>6%</td> </tr> <tr> <td>Tinc algun dubte de caire informatiu</td> <td>7/18</td> <td>39%</td> </tr> </tbody> </table> </div> <p>a) Reflexions i dubtes sobre la metodologia</p> <ul style="list-style-type: none"> Així com en el cas de la vulnerabilitat ecològica (de les espècies, p.ex) els indicadors poden estar més clars, en el cas de la vulnerabilitat social, com s'han triat els indicadors d'exposició i capacitat adaptativa? Quins son els barems per estimar la sensibilitat? <ul style="list-style-type: none"> <i>La metodologia és comú i estandarditzada per totes les àrees marines incloses dins del projecte Interreg i l'ha desenvolupat un dels socis del projecte (en aquest cas, la Universitat de Vigo).</i> <i>En qualsevol cas, es tracta d'un procés complex i es podria plantejar una sessió més tècnica amb les persones que han desenvolupat la metodologia.</i> Quan es parla de vulnerabilitat de sectors i activitats econòmiques, en base a quins criteris s'ha assignat el valor del nivell de vulnerabilitat a cada sector? En el cas de la pesca professional (que va associada directament a la vulnerabilitat de determinades espècies) pot estar més clar, però no amb la resta. <ul style="list-style-type: none"> <i>La vulnerabilitat s'ha mesurat amb indicadors de sensibilitat i de capacitat adaptativa. En el cas de la pesca, indicadors de sensibilitat han estat el furtivisme, els dies de pesca a l'any, la dependència (a nivell d'economia familiar) dels ingressos d'una única activitat... Per altres activitats, els indicadors eren, p.ex. el percentatge de llocs de feina que viuen del turisme a un àrea determinada.</i> <i>Es reconeix que la recollida de dades socials no ha estat fàcil. Una part s'ha obtingut a través d'enquestes, que al coincidir amb les restriccions degudes a la pandèmia, han fet aquesta tasca encara més difícil. Per una altra banda, el fet que s'hagi realitzat mitjançant enquestes, comporta que hi hagi una component important de percepció per part de l'usuari entrevistat, és a dir, que algunes respostes podrien ser no del tot representatives del grup d'usuaris.</i> Durant la realització de l'estudi de base per fer l'informe, s'ha trobat mancances d'informació? Aquesta és una bona ocasió per evidenciar la necessitat de disposar de més informació, i de que els stakeholders la facilitin, no amb un objectiu fiscalitzador sinó en benefici d'obtenir 	Opinió	Votes	Porcentatge	Globalment, m'encaixen	15/18	83%	M'han sorprès	1/18	6%	Tinc algun dubte de caire informatiu	7/18	39%
Opinió	Votes	Porcentatge											
Globalment, m'encaixen	15/18	83%											
M'han sorprès	1/18	6%											
Tinc algun dubte de caire informatiu	7/18	39%											

	<p>indicadors vàlids per caracteritzar i analitzar la problemàtica i poder implementar solucions.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>En el cas del PN Cap de Creus i a les Illes Medes, es fa seguiment biològic, però en el cas del Litoral del Baix Empordà no es disposa de la mateixa informació ni de la mateixa cartografia.</i> ○ <i>En tot cas, una de les mesures adaptatives que es podrien adoptar en el marc d'aquest projecte podria consistir, per exemple, en augmentar o implementar programes de monitoratge, seguiment d'espècies, dades socials, etc., per tal de disposar de més informació.</i> <ul style="list-style-type: none"> ● Es tornarà a repetir la recollida d'indicadors amb una certa periodicitat, p.ex. anualment? <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>El projecte finalitza el mes de juny de 2022 i, dins del projecte només es farà aquesta vegada. Serà ja una actuació de la Generalitat anar millorant i ampliant la recollida de dades, quan es vegi possible.</i> ○ <i>Com que es disposa de l'eina per poder fer el càlcul de la vulnerabilitat, si s'anessin alimentant els indicadors, es podria donar una continuïtat a l'anàlisi en un futur.</i> ● Es vol conèixer amb més detall la metodologia en el cas dels indicadors de caire social, especialment en el cas dels ports, espais on s'aglutinen i faciliten moltes activitats (embarcacions, centres de busseig...), on no se sap si s'ha considerat aquesta especificitat. En tot cas, es reitera la voluntat de col·laborar i s'indica amb quines persones seria interessant contactar¹. <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>S'explica que s'ha tingut en compte (entrevistat i recollit informació disponible) sobre 5 grups d'usuaris, entre els quals, el sector de busseig, d'activitats nàutiques i de la pesca recreativa, totes elles activitats lligades a ports. Però no s'ha analitzat el sector "ports" com un grup d'usuaris. Queda pendent que s'expliqui si s'ha tingut en compte aquesta especificitat dels ports.</i> ● Per part dels ports, s'ofereixen a donar la informació que es necessiti i a col·laborar, tal i com ja ho venen fent en la lluita contra el canvi climàtic (instal·lant plaques solars, promovent l'electrificació de les embarcacions...) i per la preservació del medi natural. ● Sobre la recollida d'informació i la validesa de les dades obtingudes. En el cas de les dades biològiques, generalment hi ha tot un grup d'investigadors al darrera, però no és així en el cas de les dades socioeconòmiques, i no hi ha algú que pugui valorar quines són les mancances més importants d'aquestes dades, si s'han d'agrupar o no determinades tipologies d'usuaris o si algunes entitats/institucions ja poden ser aglutinadores d'aquestes dades. Es podrien explorar possibles solucions per veure què falta i com recollir-ho en un futur? Podrien, p.ex. els ports ser els interlocutors i aglutinadors d'aquesta informació i recollir-la de manera sistemàtica?
--	--

¹ Representant del port i de l'associació catalana de ports (Marc Moner o Mercè Palat).

- *Es constata la manca de dades socioeconòmiques i la disgregació que existeix en diferents organismes. El que sí que es coneix és el llistat de mancances, ja que hi ha tot un seguit d'indicadors on s'ha senyalat que no hi ha informació. I això és possible compartir-lo en aquest procés de participació.*
- *Una altra via per obtenir informació és a través dels Ajuntaments, on disposen de dades sobre usuaris, poblacions flotants i altres dades socioeconòmiques.*
- S'obre un debat sobre les dificultats de facilitar les dades per part dels usuaris. Els principals temes que van sortir son:
 - ⇒ Hi ha gent que li costa donar les dades, però si des del port es va a cada centre a demanar-les, segurament el resultat és positiu.
 - ⇒ Les raons per les que pot costar facilitar les dades poden ser, entre altres, la falta de confiança sobre el seu destí, per si pot tenir conseqüències negatives sobre la seva activitat, per si aquesta recollida té objectius fiscalitzadors, etcètera.
 - ⇒ S'hauria de fer pedagogia i conscienciació sobre els objectius de la recollida de dades, per tal que es vegi que es persegueix el bé comú.
 - ⇒ Per part d'alguns sectors (ex. Concessionaris de camps de boies), no perceben que es compti amb ells abans de prendre decisions que els hi afecten i que la informació que facilitin només servirà per incrementar restriccions. No obstant això, estan d'acord, com la resta, en que és necessari incrementar i aprofundir en els estudis sobre els impactes del canvi climàtic i estan disposats a col·laborar i a facilitar dades, sempre i quan es garanteixi que serviran només per aprofundir en aquests estudis.
 - ⇒ En tot cas, es proposa que, per tal de guanyar una mica la confiança, a més del que ja es feia (explicar el motiu, objectius de l'enquesta i destinatari de les dades), s'hauria de canalitzar la sol·licitud per canals més propers al sector (ex. a través dels clubs nàutics, els clubs o la federació de busseig, els clubs o la federació de pesca esportiva i recreativa, etcètera).
- Es troba a faltar, dins del document, referències als canvis socioeconòmic i tendències dels usuaris.

b) Aportacions i reflexions generals:

- Seguint amb el tema de les dades i de la informació, més enllà de si aconseguim o no la informació, el veritable problema és que no sabem quines dades necessitem. En comparació amb la resta d'AMP del projecte Interreg, al Litoral del Baix Empordà no sabem encara què necessitem per gestionar correctament els seus recursos, no hi ha una sistematització, ja que no és un espai protegit. Per tant, aquest procés participatiu també hauria de servir per definir el llistat d'indicadors que necessitem per conservar aquest espai marí, pensant que som una AMP (en el concepte ampli de les àrees marines protegides).
- Respecte a les AMP, es fa una reflexió sobre l'àrea de Cap Roig Castell donat que es tracta d'un àrea amb una figura de protecció (espai natural

	<p>protegit Castell-Cap Roig), però que no es veu que es faci una gestió i una vigilància suficient per a la seva protecció.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Més enllà de les dades, que ens ofereixen una situació crua, l'experiència de la gent i especialment dels submarinistes, constata aquest empobriment. <p>Es demana la possibilitat de disposar de la presentació power point utilitzada, per tal de disposar de més temps per poder analitzar en detall els resultats.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Es confirma que les presentacions estaran disponibles a l'espai participa.gencat.cat.</i>
<p>Implicacions dels resultats</p>	<p><i>Hem agregat les aportacions i les hem agrupat per les diferents tipologies d'actors que estan cridats a participar, seguint la metodologia de la quintuple hèlix:</i></p> <p>a) <u>La societat civil</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Després de tants anys, hauríem de poder adaptar-nos per tal de disminuir la vulnerabilitat ecològica. Des de les entitats es porta molt temps lluitant i seria moralment un fracàs que no es poguessin trobar solucions. • Hem de tenir clar que les activitats econòmiques no podran seguir igual, si es vol disminuir la vulnerabilitat socioecològica de tot el sistema marí. • Aquests resultats impliquen una pèrdua del nostre actiu, que cal prioritzar per fer-hi front des de la societat civil, obligant a regular, actuar amb els mitjans de l'àmbit. • Es considera que cal reduir la pressió sobre el litoral, tant des de la responsabilitat individual com col·lectiva. La capacitat de càrrega del territori està al límit, sobretot els mesos d'estiu. Cal prendre mesures immediates. • Aquests resultats reflecteixen que manca encara molt respecte i consciència cap al bé col·lectiu i de que les males accions individuals ens afecten a tots. Es remeten al que ha passat aquest estiu. Per tant, cal fer més sensibilització i donar més informació orientada a tenir més respecte per l'entorn i dirigida als usuaris en general. • Si es segueix igual, deixarem un món on no es podrà viure i per tant, pensant en les generacions venidores, cal cuidar l'entorn, també per cuidar-nos nosaltres. La natura ens sobreviurà, però la nostra qualitat de vida serà pitjor. I això requereix d'una actitud proactiva per fer aquest canvi. • S'insisteix, igualment, que més enllà de les persones que visquem aquí, l'efecte del mar ha d'anar més enllà, ha d'haver-hi una conscienciació col·lectiva. • Més enllà de les dades i d'aquests resultats, l'experiència de la gent i especialment dels submarinistes, constata l'empobriment que ha sofert aquest litoral, no només pel canvi climàtic, sinó per tots els impactes derivats de la sobreocupació que està tensant aquest entorn i poden tenir conseqüències sobre les formes de vida del territori. <p>b) <u>Els gestors d'espais protegits</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aquests resultats poden empènyer a respostes més contundents, dràstiques o "doloroses" quan s'informi, des de les àrees de medi ambient,

sobre plans, programes o projectes (no tant sobre activitats puntuals), perquè puguin ser inassolibles amb aquest panorama futur.

c) Les Universitats i centres de recerca

- Al món de la ciència li preocupa la necessitat de treballar amb dades que fins ara no tenim, especialment les dades socioeconòmiques, que a més són les més dinàmiques i les menys sistematitzades.
- Aquests resultats fan preveure una clara pèrdua de la biodiversitat amb múltiples implicacions i repercussions socioecològiques: la pèrdua de valors ecosistèmics, pèrdua dels valors naturals, socials i econòmics que ens ofereix l'entorn litoral.
- Es considera que, encara que els resultats son reals, l'escenari a l'any 2100 pot ser pitjor, a menys que s'aconsegueixi parar l'acidificació de l'aigua de mar, la pujada del nivell del mar, els desplaçaments climàtics,... Per tant, s'ha d'actuar localment (especialment al Mediterrani, on l'escalfament de l'aigua és major) però també ha d'haver senyals de que s'està actuant a nivell dels governs mundials.
- És fonamental que tots aportem el nostre gra de sorra i per això, les comunitats locals hem d'actuar. Un dels mecanismes és el de la governança i en aquest sentit, la Taula de Cogestió Marítima suposa un canvi en la manera de treballar per afrontar reptes com aquest.

d) L'economia blava i les activitats al mar

- Tenim espai legal (Estratègia del Patrimoni Natural i la Biodiversitat, Llei 16/2017 del canvi climàtic, Estratègies marines...) per incloure les mesures resultants del pla d'adaptació que augmentin la resiliència de sectors, com el de la pesca recreativa i reduir la seva vulnerabilitat. Hem de ser valents i posar en marxa mesures que ja estan sota aquest paraigües legislatiu existent.
- Amb aquests escenaris amb molta probabilitat hi haurà un impacte negatiu en l'economia, fet que comportarà que els sectors econòmics i de la administració tindran molt poca capacitat d'adaptació. Preocupa que, si ara ens costa ja adaptar-nos, quan es vingui a sobre una previsible crisi econòmica, encara ens costarà més.
- Els resultats explicats probablement provocaran un canvi en els paisatges submarins i un canvi d'espècies. Els usuaris ens haurem d'adaptar a aquests canvis i a un sistema econòmic diferent. La natura seguirà existint, però nosaltres ens haurem d'adaptar.
- Hi ha algunes activitats (com ara el busseig recreatiu) que si es constata que incrementa la vulnerabilitat socioecològica davant del CC, probablement hauran de reduir la seva intensitat. Això pot redundar en una recuperació del medi i de la biodiversitat i, per tant, pot fer que les immersions, en un futur, siguin més riques en fauna i per tant, més atractiva i interessant la pràctica del submarinisme.
- El sector econòmic hauria de perdre la desconfiança vers la gestió d'aquestes problemàtiques que estan afectant la qualitat de l'àmbit marí, per tal de passar a formar part de la solució.
- Aquests resultats obliguen a destinar més recursos a educació i informació a l'usuari de les activitats, especialment si després s'ha d'establir alguna nova norma o restricció, per tal que l'usuari entengui les raons i els problemes als que ens enfrontem. Amb una bona conscienciació, els usuaris

	<p>d'embarcacions estaran més disposats a complir les normes que es puguin implementar en un futur no tant llunyà.</p> <ul style="list-style-type: none">• Si s'han de prendre mesures més dràstiques, hi hauran implicacions sobre els sectors (ex. camps de boies), ja que poden suposar pèrdues econòmiques importants. Per això serà important la implicació del sector a les decisions que es prenguin per tal de buscar alternatives.• La pesca recreativa haurà de prendre mesures d'adaptació i algunes d'elles ja les han pres canviant la filosofia i criteris dels concursos de pesca (canvi d'espècies objectiu, canvi de zones de pesca, canvis en els materials, orientació exclusiva dels concursos en captura i solta...). Ja s'ha donat aquest canvi de paradigma.• Hi ha un oferiment a col·laborar, per part dels integrants d'aquest sector de pesca recreativa, ja que son grans coneixedors del medi i a més, ja tenen l'hàbit de col·laborar amb el mon científic. <p>e) <u>Les administracions i els governs</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Aquestes dades ens han de donar peu a replantejar accions que puguin incrementar la resiliència d'aquestes AMP, tant en termes ecològics com socioeconòmics (que puguin garantir també la continuïtat de l'activitat econòmica). <p>Durant el debat, van sorgir algunes idees que podrien ser generadores de mesures:</p> <ul style="list-style-type: none">⇒ Es podria pensar en la creació d'alguna figura de protecció de l'àrea marina, que permetés fer una gestió orientada a la seva protecció i per garantir el seguiment de les dades i indicadors de l'estat ecològic i socioeconòmic del medi, més enllà d'aquest projecte Interreg.⇒ Les solucions es tenen que consensuar amb els agents econòmics involucrats. Un exemple: els usuaris dels camps de boies. Les mesures dràstiques suposen pèrdues econòmiques importants i per tant, s'ha de fer de manera consensuada.⇒ Més educació i informació a l'usuari. Cal fer més sensibilització i donar més informació orientada a tenir més respecte per l'entorn i sobre el bé col·lectiu.⇒ S'ha d'anar a la reducció de les activitats que es fan a l'àmbit marí, especialment veient el que ha passat aquest estiu.⇒ Es requereix d'una gestió del territori i dels usos i activitats que en aquest espai es desenvolupen. <p>Finalment, es conclou la sessió amb una proposta de lema: ConsCiènciAcció!, que englobaria la necessitat de donar informació, compartir coneixement que serveixi per sensibilitzar i aquest canvi de consciència ens ajudi a donar passes endavant.</p>
--	--

30 de setembre de 2021.